

НАРОДНА СКУПШТИНА

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ О РАДУ СРПСКЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ЗА ВРЕМЕ СКУПШТИНСКОГ РАДА

ПРЕТПЛАТУ ПРИМА

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА

ЦЕНА ЈЕ ЛИСТУ:

за Србију 6 дин. месечно
од једнога броја 0·40 дин.
за стране земље поштанског савеза 15 дин. месечно

УРЕЂУЈУ СКУПШТИНСКИ СЕКРЕТАРИ:

Ранко Петровић, Доброслав Ружић, Љуб. П. Ћирић.

Број 26

СУБОТА 5 ЈАНУАРА 1891

Година I

29 САСТАНАК

12 децембра 1890 год. у Београду.

ПРЕДСЕДАВАО ПОТПРЕДСЕДНИК

Димитрије Катић

СЕКРЕТАР

Др. Станојло Вукчевић

(НАСТАВАК)

(Ж. Величковић: 0 мин. одговорности)

Са овога научног гледишта, оцењујући радњу из чл. 6 у вези са осталима нашим законима који говоре о покушају ја налазим да законодавац хоће по чл. 6 хоће да казни сам акт *премапотписа* министровог за укидање Устава делимично или у целости. Сам дакле тај акт министров, без даљих последица, не може се ценити ни као почетак ни као покушај.

Многи су од госпоре посланика узели да докажу, да кривични закон, ако се покуша буна „одозго“ оне који су учествовали, казни са по 15—20 година робије, а ови који учине на предложени начин удар, „одозго“ казне се благом казном. Ја тој господи одговарам, да се сам акт *премапотписа* министровог без икаквих даљих последица не може уподобити томе, да је то исто што отпочета „буна“ или ма и као сама припрема за извршење буне. Ту је, господо, врло велика разлика. Чл. 90 крив. закона потпуно одговара овоме чл. 6 закона о минист. одговорности. Овај члан 90 у другој тачци вели: „свако друго дело, којим се припрема издајничко предузеће, да се казни затвором до 5 година.“ Па кад узмемо граматичко схваћање и сам дух чл. 6 овога пројекта и чл. 90 крив. закона видећемо да се они међу собом потпуно слажу и да према томе не може се узети као покушај бити као почетак покушаја то, што је радио један министар само потписао указ о суспендовању Устава и сва ствар на *потпису* остала. Да не би повредили чл. 139 Устава ја мислим да 6-ти чл. ов. зак. треба омет вратити у одбор, те да се казна по њему изравња са казнама одредбама кривичнога закона. Ја би у томе смислу предложио додатак овај: „Ну, ако су предузете мере за извршење оваког указа, министар да се казни по § 87 кр. законика“.

Ја мислим да је ово најзгоднији пут, да се закон о министарској одговорности доведе у сагласност са одредбама крив. законика; а тиме би избегли повреду не само чл. 139 Устава него и потребе крив. закона. Међутим би казна остала опет она, коју је г. Станковић предложио. Молим 10 послата ме потпомогну. (Не помажу га).

Потпредседник — Пошто нема довољног броја посланика да вас потпомогну, то о томе предлогу не може бити даље речи.

Коста Борисављевић — Поштовани предговорних напоменуо је, да ми овим законом треба да штитимо слободу наше, јер слобода је свима нама драгоцену, и баш за то и хоћемо да употребимо такву меру казне, јер онај, који хоће да сачува слободу од повреде, и да нам сачува оно, што нам је најмилије, тај, господо, хоће да створи оволику казну, која би стала на пут свакоме ономе, који би хтео вређати наше стечене слободе. Ја сам јуче био за то, да се учине извесне измене у кривичном закону, али пошто сам данас видно, да многи хоће да се затвор повиси, то ћу да кажем, да се овај затвор може повисити до 20 г. По § 20 крив. закона, затвор је највиши до 5 година, а у извесним случајима и до 10 г. Међутим то, што је у крив. закону прописано, не веже нас ни у колико, да ми не можемо одредити затвор већи од 10 г. У чл. 139 Устава вели се, да министар може бити осуђен само на „затвор“, а колики он може бити, Уставом се даље не одређује; дакле Устав није одредио ни максимум ни минимум затвора. Према томе ја држим да ми не ћемо према овоме повредити Устав, ако одредимо већи затвор.

Милан Мостић — Ја сам, господо, нагласио да о овој ствари опет говорим само зато, што изгледа, да се ја трудим у овој дебати, да створимо такав закон о министарској одговорности, да министри буду што блажије кажњени. Међутим изгледа да се противници ове благе казне труде, да створе што јачу казну, што већу казну министру, који би учинио ово дело.

Господо, по закону о министарској одговорности треба најпре добро да уочимо, шта је предмет тога закона о министарској одговорности; на шта се његова надлежност може однети а на шта не. То не треба да помутимо и помешамо, на кад то не помутимо, онда ћемо доћи до закључка, даје и ова казна врло оштра.

Ја мислим, господо, да у закону о мин. одговорности истиче се само по себи питање, шта треба тим законом казнити: да ли незаконита дела министрова, или министрова дела, која се односе на хрђаво примењивање своје законите власти? Очеvidно је, да не треба казнити незаконита дела министрова по овом закону, јер сва дела, која учини он, не чини их као министар него као сваки други грађанин и подлежи општој кривичној одговорности, а за дела која учини из хрђавог схватања и примене своје законите власти, министар може одговарати као министар. Ја вас молим, да видите ту разлику, па ће те онда видети, да се он по овом пројекту казни много већом казном. Ви захтевате, да се министар казни од 10—20 г. затвора. Ја велим, за само голи *премапотпис* он не треба да буде кажњен више од 5 г. затвора, а ако би из тога потписа указа наступило оно дело, онда је он као министар урадио једно незаконито дело, а министар није за то,

да чини незаконита дела, него законита, и кад он учини незаконито дело, онда он треба да буде кажњен по општим одредбама крив. закона.

Хоћу сад да вам кажем, од куда је казна, коју ја предлажем, строжија од оне ваше, привидно веће казне. Да би то разумели, ја вас молим да запамтите, каква је сама процедура закона о министарској одговорности усвојена. Ако ви оптужите министра за то, што је напустило суспендовање Устава и хоћете према овоме закону о министарској одговорности да га казните за то, онда морате дозволити, да та оптужба прође сву ону процедуру, коју тражи овај закон, а то је, да он буде прво путем од 20 посланика оптужен, па за тим треба да има $\frac{2}{3}$ посланика да дозволе истрагу, па после опет $\frac{2}{3}$ посланика да одобре стављање под суд, — још многе друге формалности, а све то не би требало, кад би било ово, као што сам ја предложио. Кад то тако карактеришете, онда ћу вам ово казати: кад ви налазите да је министар крив за суспендовање Устава по закону о мин. одговорности, онда по томе закону треба га и казнити, а друго, морате се придржавати оне процедуре у закону о мин. одговорности. Замислите ону процедуру, са којом се министар ставља у притвор за дела по закону о мин. одговорности и за дела као обичан кривац. Да се министар стави у притвор по овоме закону, потребно је прво потпис 20 посланика за оптужбу; па $\frac{2}{3}$ присутних посланика да реше, да ли има места притвору; па онда да се одреди један истражни одбор, који ће кривицу извидити и прочитати, па тек после долази да Скупштина својом већином реши, да ли преко те оптужбе да се пређе на дневни ред или је узме у претрес, па тек пошто се тако стави под суд, да му се састави нарочити суд. А кад ви узмете премапотпис указа, који за собом доводи и фактичку обуставу Устава, па кад то узмете као обичног кривца, казните га и строжије и са мање формалности, јер ће га и један истражни судија кратким путем ставити у притвор, казните га максималном мером од 20 година робије. — И то је та разлика, коју чини ми се, није хтео ни један од г.г. посланика да схвати.

Речено је, господо, од стране извесне господе посланика, како би ми требали да нарочито мењамо кривични закон, и да тим изменама тамо ставимо она дела, каквом и којом казном да се казне министри кад учине нешто као министар. Па зар та допуна није мешавина, која нас може довести у очевидну забуну. Зар ви хоћете и специјалан закон о мин. одговорности и општи кривични закон да помешате?

Па по коме од ова два закона да казните министра кад учини дело као обичан кривац или као министар? То је не могуће без поделе, јер за оне кривице, за које министра можете казнити по закону о министарској одговорности, не можете га потрзати за те исте кривице и по општем крив. закону и обратно, кад га оптужите за оне кривице, које се казне по општем крив. закону, не може га казнити и по овоме закону о министар. одговорности.

Кад схватите ту разлику, онда зебња и тражење да се може за голи потпис указа више казнити, нема смисла. Ја свет понављам ако наступи право фактичко гажење Устава тим указом, онда је радња његова заиста незаконита и он за то одговара по општем крив. закону а никако по закону о мин. одговорности.

Димитрије Димовић — Као неправник не могу да се упуштам у тумачење крив. закона о томе: кад се може применити осуда од 5 година а кад од 10. Ја ћу да се придржавам Устава чл. 139 прве алинеје, где се изриком каже, да ће се за овакве случајеве министарске одговорности створити нарочити закон и означити нарочите казне. Прва алинеја о томе јасно говори, где се каже: „Нарочитим законом, који ће се донети у првој периоди Народне Скупштине, одредиће се ближе поједини случаји министарске одговорности, казне које се имају применити на њихове кривице, састав суда за њихово суђење и поступак у суђењу.“

Према томе мислим да нема бојазни, да би се тиме о кривични закон огрешили. Што се поједини говорници позивају на други став тога члана, те кажу да казна не може

бити већа, то не стоји, тамо се каже само то да казна може бити само затвор а не робија, заточење итд. и према томе мишљења сам, да би имало места повисити ову казну, узети дакле већу меру казне, но што је по пројекту одбора.

Драгиша Станојевић — Г. Мостић рекао је и ово су његове речи: *ако наступи фактично гажење Устава после премапотписа*. Дакле он сматра овако: премапотпис је већ ту па после тек наступа гажење Устава. Он није схватио да је сам тај премапотпис фактично гажење Устава. Ми сам тај премапотпис министров хоћемо да казнимо и предлаже се да се казни са 15 до 20 година. Г. Мостић предлаже затвор од 1 — 5 година и тврди да је то строжије. То је очевидна нелогичност, која долази отуда што он замисли да фактичко гажење Устава долази тек после премапотписа. Главно је међутим што овде хоће да се казни премапотпис, јер то није покушај, то је свршено дело, то је већ гажење Устава.

Главно ми је да овде одговорим на примедбу г. Величковића: да кад би сад дотерали кривични закон да би то било у неку руку уставовити повратну силу закона. То не стоји. Устав не каже да се мора задржати овакав крив. закон као што је сад, а нарочито кад је реч о министрима. Из онога што је Устав поменуо крив. закон, не може се изводити то, да се мора задржати овакав крив. закон, као што је сад. Устав нигде не вели да се министри, кад се казне по кривичном закону, морају казнити по *садашњем* или *тадашњем* крив. закону. Дакле закон се може мењати. Нама је Устав дао то право, сам Устав на то нас упућује. Само кад би Устав изрично наређивао, да се министри само по тадашњем крив. закону казнити могу, онда кад би уносили измене у крив. законик у случају министарске одговорности, ми би давали закону повратну силу. А то не стоји. Нарочито то се доказује чланом 203 прелазних наређења, где се каже да ће сви закони бити прегледани и доведени у сагласност са овим Уставом. Устав дакле каже, можете казнити министра по крив. закону ако је то предвиђено. Он не каже не смете од сада предвиђати, дакле ми можемо да завиримо у крив. законик па ако не нађемо да је предвиђено да премапотпис министров треба казнити, ми можемо такву одредбу увести у крив. закон. Зато дакле не налазим да је умесна примедба г. Величковића, да би у поменутом случају било повреда Устава, који наређује да закони немају повратне силе. Кад би изменили крив. закон тим не би вређали Устав.

Новак Милошевић — Из данашње и јучерашње дебате види се, да је Скупштина расположена да се министри за кривице предвиђене у члану 6 и 7 више казне, но што је овде предвиђено. На правницима стоји да реше, да ли се може да измени крив. законик а као што видим расположење је Скупштине да се више казне за овакве злочине они, који предаду туђину земљу и Устав погази. Зато сам и ја. Зна се: господо, да у уставној земљи има два фактора: народ и владалац којих поверењем долазе министри, и кад они учине ма какав злочин, они се и казне. Али се и то зна, да онај који има већу силу да се он нада успеху од овакога предузећа. Ја сматрам да је највећи злочин кад се обустави Устав, било у појединостима било у целини, и разуме се, онај министар или оно министарство које се реши да учини тај злочин, оно ће прво да промери силу и снагу своју, а зна се да кад се озго хоће овај злочин да чини, да је ту и главни фактор. Они се никад неће решити да на намет учине то, као што се може десити да тако раде они оздо; они су увек сигурни. Ми ма колику казну да унесемо у законик, ако се онај који управља судбином ове земље реши да чини ова дела, он ће их и извршити. Кад га изврши, оно што буде свесно покљониће се чину и наступиће честитке. Ми знамо шта се у нашој земљи дешавало; кад се нешто изврши противу устава, онда су полетеле честитке, а мало је било људи који су се могли одупрети тој сили. Моје је тврдо уверење, да ма колике казне доносили нећемо моћи Устав бранити, ако не будемо свесни; ако у свести једнога народа не буде моћи да може сачувати своја уставна права, која је стекао са великим пожртвовањем. Но да кажем, да у казнама има гаранције. Онда

www.unilib.rs
у овом случају треба да нађемо начина на који ће они да се унесу у закон.

На правницима и влади стоји, да кажу, хоћемо ли се ми овде огрешити о Устав или не. Као што изналазимо казне за оне, који обустављају Устав у појединости или целини, тако исто и ми не смемо ни у целини ни у појединости кршити Устав.

Чудно ми изгледа физиономија Скупштине.

Изгледа ми као да ми већина терамо опозицију влади, бар тако може штампни изгледати; но ја мислим да расположење скупштинске већине није нерасположење према влади. Као што сам се позвао на г. г. правнике пре, тако се исто позивам на владу сад да каже, хоћемо ли ми, повећавајући ове казне, повредити уставна наређења. Може бити, да се оно овим не ће повредити, али ја се бојим да се оно не повреди. Што се мене тиче ја сам за то, да се највећа мера казни одреди за злочине из члана 6 и 7 овог закона, јер онај који обустави Устав земаљски, који пусти страну војску у земљу, ја не знам може ли чинити већи злочин, но што је тај. За то ја кажем, да влада треба да каже, сматра ли она, да би се ми овде огрешили о Устав повећавајући ову казну. То је једно, а друго, треба да каже и с тога, да се зна и овде и у земљи, како влада мисли о овом питању. Из јучерашњег говора г. министра унутрашњих дела, ја сам могао да схватим, да он нема ништа против тога, ма какву казну Скупштина одредила за ове злочине; но како је и данас дебата о томе, онда је природно, да тражим од владе да нам каже, хоћемо ли се огрешити о Устав, кад ову казну повећавамо; на крају крајева ја сам за то, да се овде пропише највеће казне, које се могу прописати и да се та казна стави у кривични законик, пошто за овакове случајеве није у истом предвиђено.

Известилац Дим. Илићановић — Кад сам јуче пристао, да чланове од 6—11 вратим поново одбору, ја сам вам изјавио, да ћемо ми из одбора опет доћи пред вас, а да вам жељу не испунимо. А јучерашњи говор сводио се на то, да се закон о министарској одговорности доведе у везу с кривичним законом, те да се пропише казна за министра, као и за остале грађане. Кад сам казао, да вам не можемо испунити ту жељу, онда сам имао на уму то, да је Устав забрањено, да се одређује казна за кривце, које нису предвиђене у кривичном закону већ од затвора; а друго ми нисмо одбор за прераду кривичног закона, но за закон о министарској одговорности.

Но кад нисмо могли, да вас задовољимо у томе и да министре изједначимо у казнама с осталим грађанима, ми смо се трудили да вас задовољимо у овоме: први пут, кад смо говорили о члану 6 и 7 ми смо узели за министре казну за затвор, коју је прописао кривични законик а то је до пет година, но кад смо видели, да ви хоћете већу казну, онда смо се користили додатком § 20 крив. законика, где се каже да може бити и веће казне у случају, где то закон изриком пропише. Таких случајева има, колико ја знам и у § 90 и 90 а) крив. зак. Према овом изузетном максимуму казне о затвору ми смо и предложили измену казне у чл. 6. зв. зак. Кад то нећете, онда морате одложити дебату о казнама овде и онда у изменама крив. закона одредити те казне.

Потпредседник — Објављујем да је претрес свршен. Прво ће се гласати о предложеној измени Стојана Станковића, јер је предлог његов потпомогнут. Та измена састоји се у томе: да се у чл. 6 место 1 — 5 година затвора стави 15—20 година.

Ко је за предлог Станковићев, тај нек седи; а ко је противан нек устане? (већина седи). Објављујем да је усвојен предлог Стојана Станковића. Изволте чути известиоца даље; но како има у члану 7 три тачке, то да решавамо тачку по тачку.

Известилац прочита тачку прву чл. 7 (ст. 268).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитану тачку? (Прима).

Известилац прочита тачку другу.

Таса Николајевић — Ја немам никакву примедбу на редакцију овог члана, но био бих за то, да овде дође и 4 тачка, и да се каже: Кад министар премапотпише указ, којим се оглашава преки суд или ванредно стање.

М. Лешјанин — Ја бих имао то навести, да се ова друга тачка по своме значају не може никакво сравнити с овим другим двома тачкама, где је повреда чл. 119 и 95 Устава. Ја сматрам да је ова тачка несравњено важнија од других двеју и њу би по мом мишљењу требало издвојити и од ње начинити засебан члан 8. Једна држава може имати тако велика интереса да задобије војску једне суседне државе, или да добије право, да може заузети једну област њезину, или да може проћи кроз ту земљу ради постижења какве операционе цели, и да тај интерес може бити тако велики, да та држава може жртвовати на стотине хиљада на и милионе да то постигне.

Па кад је тако, онда каквог ми имамо јемства, да се неће наћи један човек, један министар, који ће казати: па ако баш и дође до суда, и будем осуђен, ја ћу да издржим казну која ми је прописана али кад издржим казну бићу богат човек па ћу задати куле, или ћу ићи и изван земље па уживати, дакле, кад би одвојили ову тачку за себе и усвојили ону предложену казну а притом унели још онде, где се каже лишењем части грађанске и звања (пошто ће то по свој прилици бити министар војни), да се дода „и лишењем чина.“

По томе ја бих предложио овде једну редакцију као чл. 8 и који би гласио овако: „Министар војни, који би повредио чл. 200 Устава, т. ј. који би премапотписао Краљев указ, којим би се српска војска стављала у службу стране државе или стране војске или дозволио да заузме српско земљиште, или да преко њега пређе, — без одобрења Народне Скупштине, да се казни од 15—20 год. затвора а поред тога лишењем чина, и губитком грађанске части.“

Дакле, ако има 10 посланика ја молим да ме у овоме потпомогну. (Устаје више од 10).

Изв. Д. Илићановић — Г. Лешјанин је пристао на ону казну од 15—20 година и сад само тражи да се лиши чина, а ја мислим да кад се неко лиши звања, лишиће се и чина и изгубити државну службу.

Потпредседник — Само код чл. 8 има места предлогу г. Лешјанина а ово друго то је предлог, који је Скупштина већ усвојила. Стављам на гласање: ко је за то, да се тач. 2 усвоји, тај нека седи, ко је против нека устане? (Већина седи). Примљена је тач. 2. Изволте даље.

Известилац прочита тач. 3.

Таса Николајевић — Ја сам мишљења да овде треба да дође и 4 тачка, која би гласила: Кад министар премапотпише указ, којим се обустављају уставна одређења о смртној казни и о преком суду.“ Молим г. г. да ме потпомогну. (Помажу га).

В. Младеновић — Ја мислим да је овај додатак излишан, јер кад би овако ово усвајали и додавали, ми би могли то тако код сваког члана додавати и кад се каже, ако се повреди Устав у појединостима или у целини ту је дакле обухваћено и то и с тога је излишно додавати.

Изв. Д. Илићановић — У члану 8 каже се: у свима осталим случајевима, који нису предвиђени чл. 5, 6 и 7, одређена је казна, те међу те одговорности долази и та, ако буде премапотписао указ којим би се установила животиња може чинити преки суд.

Т. Николајевић — Донста казато јан већ свршен и Скупали по ономе истом разлогу по коме ја ћу га на другом читању томе истом разлогу да и ова тач. 4 важна и озбиљна ствар.

М. Лешјанин — Ја мислим да јан обичан чиновник може говорити о преком суду, пошто је он примања мпта из користожим да оно што је Уставом укинуто, ком грађан. части, онда је не треба говорити.

Дим. Машћ — Господо, ја мислим, да је додатак, који је изнео г. Таса са свим уместан, нарочито у толико пре, што одмах за овим чл. долази чл. 8, који каже: у свима осталим случајевима министарске одговорности, казни се затвором од 2 год., и баш с обзиром на тај чл. 8 може наступити и такав случај, да ако министар премапотпише указ, којим се смртна казна усваја за политичке кривце, може наступити случај да се то подвргне под чл. 8, и ја држим да не би било с горега да се ова 4 тачка дода, јер ви знате да су преки судови и смртне казне тако исто штетне као и 3 тач. чл. 7.

Потпредседник — Претрес је свршен, јер се више нико није јавио за реч. Најпре ће се гласати о предлогу г. Николајевића који је потпомогнут.

Изволте чути предлог г. Николајевића, који гласи: Да се члану 7 закона о министарској одговорности дода 4 тач. која гласи: 4., Кад премапотпише указ, којим се обустављају уставна одређења о смртној казни за политичке преступе и о преком суду.“

Дакле, ко је за то нека седи, ко је против нек устане? (Већина устаје).

Дакле предлог г. Николајевића отпао је.

Изволте даље.

Извештач прочита члан 8, редигован у одбору који гласи: „У свима осталим случајевима министарске одговорности, министри ће се казнити затвором од 4—5 година и лишењем звања, за дела из користољубља и губитком грађанске части.“

Арса Прокопијевић — По овом пројекту о министарској одговорности ми смо приметили, да су све казне за министре, доста благе и никакве. То сведочи што смо изменили чл. 6 и 7 у којима смо казну од 1 до 5 год. затвора, заменили са затвором од 15 до 20 година. Као год што смо овде доста увећали године казне затвора за министарске кривце, исто тако мислим да ће бити потребно, да се и код чл. 8 повећају казне, које су овде стављене само од 1 дана па до 2 године за сва дела, која нису осталим случајевима предвиђена и за дела из користољубља. Мени се чини, усвојити оvolуку казну значило би шалити се с казном. Прошлост нам казује, да ми морамо најозбиљнију нажњу обратити да све казне, што веће буду. За људе поштене од карактера збиља све једно је одредили јал' 1 годину, јал' 15 година робије; они се неће огрешити о своју савест, нити какво зло учинити из користољубља.

Али ми имамо људи и ми смо имали их, који ће зарад добре суме новаца, зарад неког успеха у нечему погазити образ и проневериће заклетву своју и учиниће оно, што смо имали прилике да видимо, што се чинило.

Ја мислим да оvolико покора и несреће за последњих неколико година, што се десило у нашим финансијама не би могло бити, да није било слабе одговорности министарске, да нису биле онако мале казне, и да није било једног члана у Уставу, по коме све министарске кривце за 2 године застаревају. Доказ томе може послужити, што знамо из прошлости, да у оно доба под Кара-Ђорђевићем и Милошом Обреновићем, чиновник и грађанин није могао ни доћи на ту мисао, да учини какав лоповлук, због тога што су казне врло строге биле, и што су онда карактери више и боље у опште стојали. Кривци политички и прости гледа ли су стрељање, точкове и шибу — што ја сада у овом веку не препоручујем — а нарочито повећање година робије, те је то на њих утицало да се није смео шале нико оважити, да учини неки лоповлук. Ја то као што рекох у данарочити збогом могу да препоручујем, али само хоћу да томе јасно говори. времена кад је то укинуто, видимо да све се донети у првој нају.

ближе поједини случајеви овака казна остане: да из ма каког се имају применити на оне који учини кривцу, казни се од хово суђење и поступање, то ми никад са нашом државом

Према томе мисли стојати, — што но кажу — никад кривични закон огрешити. Ја мислим, да кад ова влада прође вају на други став тогдe не дођу, и нека најлепшу успомену ставе; али само нека дође једна влада

један министар који је вољан, да похара и покраде земљу, он је кадар да за једну годину поруши све оно, што је за 20 година стечено. За чиновнике који су већег положаја, више образованији, и повољније услове за живот имају треба, веће и казне да буду, то је заиста правилно, и ако тога не буде, онда се не можемо никаквом добру надати. Ја бих вас молио да ме саслушате, да наведем у корист овога мога говора један пример.

Ви се сећате кад се у нашем ужичком округу појавило неколико Бонтуа у намери да са реквизиционим признаницама опљачкају земљу. Они су нашли једно дете од 17 година и пустили су га да у име њихово ради. Поткупили су казначеја окружног, среске писаре, кметове, покупили од њих печате и написали су признанице лажне какве су хтели. С таким признаницама примили су први пут из начелства окр. 5.000 дуката. Кад су примили тих 5000 дуката спремили су друге признанице лажне које су износиле 64.000 дуката. У покушају тих 64000 дуката они су ухваћени врло случајно. Преставите сад господо, кад се скаче у покушају од 5 до 64.000 дуката, и да им је план испао за руком, онда имали би они толико материјала у новцу, да напусте ужички округ и да пређу на руднички, крагујевачки и друге округе и да поново у њима искупују реквизиционе признанице привидно, па исте поправљају и друге нове праве.

Трећи би скок може бити био 300.000 дуката и на крају крајева ако не би били ухваћени видели би све државне касе празне од нових Бонтуа у ужичком округу. Кад томе још додате, да у томе разбојништву, у томе лоповлуку, биле су помешане прво личности које су заузеле највиши положај до краља, као што знате: председник Народне Скупштине био је 6 месеци по тој истој ствари у затвору. Кад сам видео тога младича који им је био помоћник у раду у присуству среског начелника, упитао сам га: зашто си проиграо образ свој? он ми одговори: ти се шалити то попе, није није много страшно и опасно. Према кривичном закону за ову кривцу, а и да сам покрао целу земљу, ја имам 4 године да одлежим у затвору. Али пошто сам малолетан затвор ће ми се скратити годину дана, уз то још добићу уверење како досад нисам оменути, нити икакву крађу учинио — што доста и није — онда и за то ће ми се скратити затвор још годину дана; и онда свега две године имам да издржим затвора за ову кривцу. Заиста и јесте тако, и тако је најпосле и било. Збиља браћо, једини разлог што се велике крађе мало казне, руководиле су све њих а и многе још друге те су залазиле у крупне крађе, па чак и таке, да упронасте земљу за многе године.

Зар не може тај исти случај, или сличан том случају, да се деси и са министром. Рецимо, да Скупштина закључи од неколико милијуна зајам, и он га употреби на чисто своју корист, или на шта он хоће. После видите да тај министар постаје богаташ, и страхотне зида куће. Ви можете гледати и подносити доказе: да је он непознатим начином па чак и простом крађом до тога дошао; али на крају крајева ми га не можемо више осудити него од 1 дана па до 2 год. затвора.

С тога ја предлажем: да према искуству, које имамо и ове казне у 8 члану изравнамо са казнама, које су одређене у чл. 6 и 7 т. ј. да министар може бити кажњен од 15—20 година затвора са накнадом штете, ако је буде имало. Молим 10 посланика да ме потпомогну. (Потпомажу га.)

Извештач Д. Илићковић — Јуче је, господо, враћено не само члан 6-ти и 7-ми, него и чланови 8-ми, 9-ти и 10-ти одбору да их он понова редигује, и одбор је редиговао овај члан тако, да је одредио казну од 4—5 год. затвора, а не као што је случајно може бити превидео поп Арса Прокопијевић кад је споменуо 2 године затвора.

Јоксим Павловић — Ја спадам међу оне који налазе, да је мала казна за министра предвиђена овим законом, јер ова се казна може применити и за ова дела, за која нису нарочите казне обухваћене, јер кад све од министра зависи, он треба строжије да буде кажњен. Кад знамо, да су прописане доста велике тешкоће за оптужење министра а да не кажем и то, што га такав суд може огласити за некрива, за

Ја мислим, да треба овде казну повисити, пошто под овај члан могу доћи и дела: примање мита, издајство земље, нетачно поднашање извешћа Скупштини и Краљу и ако проневери тајну и издаје за новац, па зато се ја придружујем мишљењу оних посланика, који траже да се повиси казна.

Максим Сретеновић — Излишно је напомињати оно шта су радили министри од 15 година па на овамо до пре три године. Кад сви знамо шта су радили — Вукашин Петровић, Мита Ракић и остали, који праве овако велике палате а зна се да их праве за благо нашег народа, што су вешто до истог дошли лиферијући преко својих рођака разне бајаги потребе за војску, као у време рата са бугарском, а зна се да их је њихов арамбаша протурањем новог Устава законно од одговорности, али се ипак надам да ће се кад тад народ са њима прорачунати.

Но да пређем на саму ствар. Кад је повећана казна у чл. 6 и 7 од 5 на 15—20 година и следствено коме треба и овде тако да учинимо, кад министар учини неко дело из користољубља. Ја мислим да је право, да се овде казна повиси па с тога сам и потпомагао предлог поп Арсе Проконијевића.

Но пошто је већа казна кривица у чл. 6 и 7 но ова у члану осмом то бих ја био мишљења да буде казна од 10—15 година затвора иначе сам за предлог г. Проконијевића.

Михаило Веселиновић — Ја се потпуно слажем с предлогом поп Арсенија Проконијевића да треба и овде казну повисити, излишно је да наводим разлоге са којима бих могао доказати да то треба тако да буде, јер из искуства знам, да треба ову казну повисити, а и остала господа предговорници навели су доста за то разлога.

Но, што се тиче пак говора поп Арсенија што је наводно, да под владом Милоша Обреновића и Карађорђа није било таквог непоштења код државника као што се у доцније време појавило, да је бољих карактера било итд. то ја на ово могу да кажем поп Арсенију: да он може бити није био срећан да под бившом напредњачком владом проведе неко време у Влашкој, па би се противно уверио, кад би видео тамо каква има и данас имања и зид. кула и здања са 2 и 3 ката, на којима живе само Мађари и Немци, а нема ни једног Србина. А која су покупована све од зноја и грбаче Српског народа. А тако исто и овде у Београду можемо видети многа имања велика у 2 и 3 ката која данас изб. на површину а без сумње каја се још под владом М. Обреновића и Карађорђа датирају.

То сам имао само да приметим и да свратим пажњу поп Арсенију а слажем се с њим да се казна повиси.

Велизар Кундовић — Кад човек слуша господу предговорнике из већине скупштинске, како траже велику казну за министре, изгледа као да су они вољни, да спречавају незаконитости министарске, кад се оне појаве. Међутим мени се чини, да је то само једна форма, кад они дозвољавају, да се преко неких незаконитих дела садање владе прелази ћутке.

Ви кажете да су пређашње владе правиле разне незаконитости, но ништа не велите и за незаконитости, које је ова влада учинила. Ви знате да влада није употребила неке извесне суме из буџета за оне цели, на које су оне биле намењене. Да вам споменем још једну незаконитост. Ви знате, да смо лавске године донели закон по коме свака цифра у буџету мора да се употреби на оно на шта је намењена. Ми смо укинули додаток официрима и влада им и сада непрестано тај додаток даје. Је ли то по закону? Ви ћутите овде а овамо непрестано тражите веће казне. Из овога излази, да се ваша дела не слажу с вашим говором.

Драгиша Станојевић — Господин Проконијевић, кад је предложио поопштрене казне у чл. 8-ом случајно је изустно реч „робљу“, место „затвора“ (поп Арсе: ја сам то у мом писмеком предлогу поправио).

То сам хтео само да кажем иначе, ја потпуно усвајам његов предлог односно повишења казне.

Што се тиче говора г. Кундовића што каже, да ми тражимо ово повишење казне у закону о министарској одговорности с обзиром и на данашњу владу. Што се мене тиче, ја предлагем ове строге мере противу министара, помишљајући не да је на министарским столицама данашња влада, која произлази из скупштинске већине, којој припада скоро цео народ српски, него помишљам да на министарским столицама могу седети други људи. Ми немамо потребе да данашњу владу везујемо у раду строгим казнама, но би јој желели још слободније и одрешеније руке према Намесништву.

Живојин Величковић — Значај члана 4-ог и чл. 8-ог као и члана 7 т. 1 упоређеног са чл. 8 овог пројекта, мом уверењу, противречи један другом. Примедба која нарочито је упућена у виду молбе на известноца, који ће следеће изволети објаснити.

У члану 4-ом закона о министарској одговорности стоји: у свима случајевима у којима је дело за које министар одговара кажњиво према одредбама казненог закона, министар ће се казнити казном, коју тај закон одређује, а у члану пак 8-ом стоји: у свима случајевима министарске одговорности, министри ће се казнити затвором од 2 године, а и лишењем звања, а за дела из користољубља и губитком грађанске части. Дакле за дела, која имају побуду користољубља, казниће се по овом члану. Међутим за случај подмићења, које такође има побуду користољубља казна није предвиђена овим чланом 8-им.

Сад настаје питање оће ли министар бити одговоран по члану 8-ом овог закона или по општем кривичном закону? Дакле, из упоређења чл 7 и 8 излази, да је за тежа дела прописана блажија казна. На пример за она дела из тачке прве члана 7 кад министар закључи већи зајам, но што је Скупштина одобрила или, ако закључи какав зајам, који није Скупштина одобрила без користољубља, казна је већа, иде до 5 год. затвора, докле по члану 8-ом казна је много мања за иста дела кад се учине из користољубља. Значи: да овај закон блажије дело казни теже, а чл. 8 теже дело лакше казни. То је аномалија.

Ја сам уверен, да ће се сваки са мном сложити да ови чланови противрече један другоме па зато их треба исправити. Но у колико ја имам погрешно схватање о њиховом значају, мислим да ће г. извештач то објаснити.

Извештач Д. Илићановић — У Чл. 4 заиста је, казано: „У свима случајима, у којима је дело, за које министар одговара кажњиво према одредбама казненог закона, министар ће се казнити казном, коју тај закон одређује“. Примање мита предвиђено је у крив. закону и у њему је за то деле одређена казна, па према томе и министар ако прими мито казни ће се по крив. законнику; а за оштећење учињено из користољубља казниће се по овом закону о министарској одговорности не само затвором него и губитком грађанске части; ако пак није то учинио из користољубља него је само државу оштетио, онда ће се са њим поступити по тачки 4. члана 2 овог закона.

Живојин Величковић — Е, онда излази да се у случају оштећења из користољубља један министар има казнити блажијом казном него кад је то учинио без користи. Ја држим да би то била једна аномалија па би свакојако Скупштина по дужности својој требала да исправи. Зато предлагем код чл. 7 тач 1 овај додаток: (чита). „...а ако су предузета и дела за извршење оваког указа Министар да се казни по § 87 под б, крив. зак.“

Извештач Д. Илићановић — Г. Живојин може чинити овакав предлог само на другом читању, а сад не може бити о томе говора пошто је овај члан већ свршен и Скупштина га усвојила. (Чује се: добро ја ћу га на другом читању поднети).

Милош Богдановић — Кад по крив. закону а нарочито по § 106 крив. законика један обичан чиновник може да буде кажњен само за покушај примања мита из користољубља затвором до 5 год. и губитком грађан. части, онда је

сасвим природно, да се овде као његовом предпостављеном старешини одреди много већа казна кад тако што учини. С тога се потпуно слажем са оним предговорницима, који траже да се у чл. 8 овога закона казна повиси.

Потпредседник — Претрес је свршен. Ставићу на гласање прво предлог г. Арсе Проконијевића да се у чл. 8 ова казна изостави „до 2 године“ а на место ње стави „од 15 — 20 година“. Који је за предлог г. Проконијевића нека седи, ко је противан нека устане? (Већина седи).

Објављујем да је Скупштина усвојила овај чл. 8 са допуном Арсе Проконијевића.

Љуба Јоксимовић — Кад је Скупштина усвојила предлог г. Арсе Проконијевића, онда овај чл. 8 треба да отпадне какав је и да дође као тачка 4 код чл. 7; а падући чл. 9 да буде чл. 8. (Вичу: врло добро).

Известилац Д. Илићановић — Онда у овоме члану отпада тач. 5, 6 и 7, а остало долази као тач. 4 чл. 7.

Сад долази чл. 9 по пројекту као чл. 8.

Чита тај чл. 9.

Потпредседник — Нико се не јавља за реч и стављам на гласање: Прима ли Скупштина прочитани члан? (Прима).

Известилац прочита чл. 10.

Милош Богдановић — Овде се напомиње да ће се казнити и овај орган општин. власти, који повреди чл. 119 Устава. Тач. 1 члана 119 Устава гласи овако: „Без одобрења Народне Скупштине не може се никаква пореза ни општи државни прирез ни установити ни изменити“. Ви сви знате како општин. власти прибирају данак; општинској власти дође — једно наређење од средске власти па каже, н. пр: за трошкове управне власти нека се кући прирез по 2 паре дин. а сутра ће можда доћи неко други па наредити да купимо прирез за нешто друго, и то наређује разуме се надлежна власт.

Кмет пак као неписмен не зна да ли је то одобрила Народна Скупштина или не, већ он по закону као млађи према претпостављеној власти мора бити послушан и извршити оно што му се наређује; у противном он може и за непослушност бити кажњен. С тога мислим да ове казне у таквом случају за кметове треба да отпадне па нека одговара онај орган власти који му је ово наредно.

Потпредседник — Претрес је свршен. Стављам на гласање: Прима ли Скупштина прочитани члан? (Прима).

Известилац — Исто тако свршен је и чл. 17 који је враћен у одбор и гласио би овако:

Чл. 17.

Ако Скупштина већином гласова присутних посланика реши прелаз на дневни ред, предлог оптужбе је одбачен и *о том делу у тој сесији* неће се моћи више понављати.

Ако пак Скупштина не прими прелаз на дневни ред, приступиће се претходном ислеђењу над оптуженим министром, и у том циљу изабраће се одмах, тајним гласањем, истражни одбор од 12 чланова, који ће извршити извиђај и поднети о њему извештај Скупштини у року, који му је она одредила.

У овај одбор не може ући ни један од посланика потписаних на оптужби.

Потпредседник — Стављам на гласање: Прима ли Скупштина прочитани члан како га је одбор исправно? (Прима).

Известилац чита чл. 23.

Потпредседник — Стављам на гласање: Прима ли Скупштина прочитани чл. 23? (Прима).

Известилац — Враћен чл. 24 изменили смо га овако и додат му је један додаток:

Чл. 24.

Ако Народна Скупштина већином од $\frac{2}{3}$ присутних чланова (чл. 138 Устава) реши, да има места оптужби, предмете се враћа истражном одбору, да поднесе тужбу, коју потпи-

сују председник и извештач одбора. У случају чл. 22 овог зак. кад Скупштина реши без одборског извештаја, да се министар оптужи, онда Скупштина одређује ко ће саставити, потписати и државном суду предати тужбу. *Оног дана кад се реши да има места оптужби, председник Скупштине извештава о том решењу владоца, који дотичног министра разрешава од дужности до одлуке државног Суда.*

Потпредседник — Стављам на гласање: Прима ли Скупштина прочитани члан? (Прима).

Известилац — Према допуни члана 17 гласиће чл. 25 овако:

Чл. 25.

Ако ниједну тачку оптужбе не прими уставом одређена већина од $\frac{2}{3}$ присутних посланика, предлог оптужбе је одбачен и не може се више никако говорити *о том делу у тој сесији.*

Потпредседник — Стављам на гласање: Прима ли Скупштина прочитани члан с овим додатком? (Прима).

Известилац — Прочита чл. 26.

Потпредседник — Стављам на гласање: Прима ли Скупштина прочитани члан? (Прима).

Прошло је већ 12 часова, одбори имају много да раде а Скупштина нема толико много посла.

Да би одбори могли после подне да раде, ја мислим да данашњу седницу закључим. Усваја ли то Скупштина? (Усваја).

— Онда данашњу седницу закључујем а заказујем другу за сутра у 9 часова пре подне. Молим одборе да после подне дођу да раде.

Састанак је закључен у 12 $\frac{1}{2}$ часова у подне.

30 САСТАНАК

13 децембра 1890 год. у Београду

ПРЕДСЕДАВАО ПОТПРЕДСЕДНИК

Димитрије Катић

СЕКРЕТАР

Љуб. Јоксимовић

Почетак у 9 и по час. пре подне.

Присутна су г.г. министри: министар председник, финансија, привреде и министар просвете и цркв. послова.

Потпредседник — Отварам седницу 30-ог редовног састанка. Изволте чути протокол 29-ог састанка.

Секрет. Љ. Јоксимовић прочита протокол тога састанка.

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани протокол? (Прима).

Изволте чути молбе и жалбе, које су упућене Народној Скупштини.

Секретар Љуба Јоксимовић чита:

Сељани из Дворишта, моле да се село њихово одвоји од Стењевачке и образује засебну општину.

Јован Караичић и Милисав Бошковић из Качера у окр. и срезу ужичком, моле да паљевине цело село плаћа и др. реформе да се изврше.

Еснаф механско-кафански из Враћа, моли да се укине акцис на ниће и др. реформе да се изврше.

Даринка Павићевић, удова из Београда, жали се против решења војно-инвалидског суда.

Богоје Стојадиновић из Шарбановца у окр. тимочком ср. бањском, моли за државну помоћ.

Јаков Шујдовић из Гугља у ср. пожешком окр. ужичком, жали се против полицијске власти, која му је продала имање.

Сима Богојевић из Трућевца у ср. ресавском, моли да се сељанима исте општине исплати реквизиција.

Сељани из Лучице, моле за исплату реквизиције.

Никола Синановић и још четворица из Прокупља, моле да им се изда уверење на издато земљиште.

Мијајло Дуловић из Мачката у окр. ужичком, моли за исплату реквизиције.

Величко Живановић и Петар Томић из Кривог Вира у округу црногорском, моле да им се накнади штета, коју им је причинила војска.

Сељани из Леновца, моле да им се исплати реквизиција.

Сељани Горње Студене, моле да им се извесно земљиште ослободи порезе.

Милосав Милутиновић из Слатине у окр. црногорском, бивши председник општински, моли да буде ослобођен плаћања дијурне прегледачима општ. рачуна.

Еснаф механско-кафански из Јагодине, моли да механиције и кафеције буду ослобођени разних терета.

Потпредседник — Све ове молбе и жалбе упућују се одбору за молбе и жалбе.

Ст. Станковић — Како већ постоји један посланички предлог, о коме ради извршен одбор, а како једнако долазе молбе у истом смислу, то бих молио председништво да све ове молбе и жалбе, које се односе на исплату реквизиције, упути дотичном одбору, те да томе одбору послуже као грађа за познавање начина како да се ове реквизиције исплате. Овде се каже да се неки још нису ни јављали, да им се исплате реквизиције. Дакле, ја молим, председништво, да ове молбе упути дотичном одбору као грађу за проучавање дотичног предлога, који већ постоји пред њим.

Потпредседник — Одбор за молбе и жалбе то по својој дужности чини, јер ове молбе и жалбе имају везе са већ постојећим предлогом.

Изволте чути један предлог посланички.

Секретар Љуба Јоксимовић чита :

ПРЕДЛОГ

Народној Скупштини

Свакоме је добро познато, да народ у ново-ослобођеним пределима троши ракију за обичну своју потрошњу до 20 степени (града) јачине, према овоме јако се оштећавају људи плаћајући трошарину на ову по 50 пара динарских од литра као на дестилсану или шпиритозну течност, што у самој ствари није, јер дестилсана ракија у ново-ослобођеним пределима, а и у многим другим крајевима наше отаџбине, рачуна се од 20 степени на више, коју наш народ и зове препеченицом, а све до 20 гради један пут печена.

Према овоме предлажем Народној Скупштини да измена и допуна у закону „о трошарини на шпиритус“ од 31 Јула 1886 год. у чл. I. да гласи овако :

„На шпиритозне дестилсане течности преко 20 степени (или гради) јачине, које се у Србији производе или се из страних земаља у Србији увозе, наплаћиваће се у корист државне касе на име трошарине педесет динара од сто килограма чисте тежине.“

11 Децембра 1890 год.

Београд.

ПРЕДЛАГАЧИ :

В. Ђирковић, Тодор Радовановић, Лазар У. Лазаревић, Јован И. Николић, Мата Радојковић, Стојан Станковић, Др. К. Динић, Ст. Виденовић, Јованча Стојановић, Стеван Миљковић, Младен Живковић, Таса Ђикић,

Потпредседник — Овај предлог упућује се надлежном одбору.

Изволте чути један указ од Намесништва Његовог Величанства Краља.

Секретар В. Младеновић чита :

У ИМЕ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

АЛЕКСАНДРА I

по милости божјој и вољом народној

Краља Србије

МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ

На предлог Нашега Министра народне привреде, а по саслушању Нашега Министарског Савета, решили смо и решавамо :

„Овлашћује се наш Министар народне привреде, да Народној Скупштини, сазваној у први сазив прве периоде скупштинске може поднети на решење предлог закона о шумама“.

Наш Министар народне привреде нека изврши овај указ. 11 Децембра 1890 год.

у Београду.

Јов. Ристић. с. р.

К. Протић с. р.

Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар народне привреде

К. С. Таушановић.

Види прилог 7.

Потпредседник — Овај законски предлог о шумама упућује се одсецима, да они у року 24 часа проуче и да свака секција из своје средине избере по једнога члана за одбор, који ће проучити овај законски предлог.

Сад прелазимо на дневни ред. На дневном је реду пројекат претреса закона о министарској одговорности. Молим госп. известиоца да заузме своје место.

Известилац Д. Илићановић чита чл. 27. (ст. 268).

Генерал Лешјанин — Ја налазим, господо, да је овај члан рђаво састављен; у њему има погрешака и граматичких и каквих хоћете. Овде се каже, прво, да се чланови суда одређују коцком и то да одређује председник Скупштине. Овде се каже: „У првој седници скупштинској пошто је примљен предлог о оптужби, председник Скупштине, од целокупног броја чланова државног Савета, коцком 8 чланова, а за тим, тако исто од целокупног броја чланова касационог суда, коцком одређује 8 чланова, и тих тако изабраних 16 лица, састављају државни суд. Ја мислим да то неће бити тако да „председник Скупштине“, који ће да одређује те чланове Савета и касационог суда, него, да ће то бити тајни избор, као и у сваком другом случају, и да ће ту доћи и од Државног Савета, колико буде чланова, толико ће бити цедуља, а тако исто и од касационог суда, и онда ће се из онога ковчежића, из кога се обично ваде те нумере и извадити те нумере и видиће се који ће саветници бити у томе суду. Дакле ту не треба казати да председник Скупштине одређује чланове државног суда, него да то чини Народна Скупштина својим тајним гласањем, по начину који се практикује; зато, ја мислим, да ово треба преиначити у овом смислу.

Даље, каже се овде и тих тако изабраних 16 лица састављају државни суд. Ја мислим да је у овом случају погрешно речено „тих“; ово је други падеж а требало би да дође први падеж, и да гласи: „и „ти“ тако изабрани итд“. За то мислим, да ово треба написати по законима српског језика.

Известилац Д. Илићановић — Ја мислим, да је ово једна формална страна коју је учинио г. Лешјанин. Овде се пред лицем целе Скупштине бира државни суд и ту ће бити написано имена свију предложених и не може бити никакве ујдурме да може бити изабран овај или онај, јер се то тајно гласање обавља пред лицем целе Скупштине.

А што се тиче оне примедбе речи „тих“, и тих тако изабраних 16 лица,....“, ја мислим да је ово баш по закону нашег језика, јер после сваког броја преко 5 долази други падеж множине.

Потпредседник — Пошто нико није тражио реч оглашујем да је претрес свршен. Ко је за то да се чл. 27 прими,

нека седи, ко је против нека устане? (већина седи). Оглашујем да је Скупштина примила овај члан.

Извештај прочита чл. 28.

Генерал Лешјанин — Ја бих учинио овде још једну примедбу. Овде се нигде не спомиње председник касационог суда. Ми знамо да је председник касационог суда у рангу са државним саветницима; ја мислим, да кад ту није ни председник ни потпредседник означен, онда оно треће место треба оставити председнику касационог суда а не најстаријем саветнику, јер најстарији саветник после председника и потпредседника може бити млађи од председника касационог суда. Дакле ту треба рећи: ако председник касационог суда буде старији од најстаријег члана после председника и потпредседника, онда он треба да заузме место.

Извештај Д. Илићановић — И ми смо у одбору размишљали о тој ствари, и дошли смо до овог закључка. Каже се, ако буде изабран председник касационог суда, за што да он не буде председник ако не буде изабран председник или потпредседник државног Савета, па смо нашли да председник касационог суда има ранг саветника; он дакле долази у ранг саветника, али ако има један члан међу саветницима, који је старији од њега по рангу. Зато је и правилно ако он дође у државни суд а не буде тамо председник или потпредседник државног Савета, да један старији саветник буде старији од њега и да он буде председник државног суда.

Потпредседник — Пошто нико није тражио реч, то оглашујем да је претрес свршен и стављам на гласање члан 28. Ко је за то да се члан 28 прими нека седи, а ко је против нека устане. (Сви седе). Оглашујем да је примљен.

Извештај прочита члан 29.

Потпредседник — Прима ли Скупштина чл. 29? (Прима).

Извештај прочита члан 30.

Потпредседник — Пошто нико не тражи реч, то стављам на гласање:

Ко је за то да се члан прими нека седи, који је противан нека устане? (сви седе). Објављујем да је Скупштина усвојила члан 30.

Извештај прочита члан 31.

Потпредседник — Прима ли Скупштина чл. 31? (Прима).

Извештај прочита члан 32.

Потпредседник — Прима ли Скупштина чл. 32? (Прима).

Извештај прочита члан 33.

Потпредседник — Прима ли Скупштина чл. 33? (Прима).

Извештај прочита чл. 34.

Потпредседник — Прима ли Скупштина чл. 34? (Прима).

Извештај прочита члан 35.

Потпредседник — Прима ли Скупштина чл. 35? (Прима).

Извештај прочита члан 36.

Потпредседник — Прима ли Скупштина чл. 36? (Прима).

Извештај прочита члан 37.

Потпредседник — Прима ли Скупштина чл. 37? (Прима).

Извештај прочита члан 38.

Потпредседник — Прима ли Скупштина чл. 38? (Прима).

Извештај прочита члан 39.

Ранко Тајсић — Мени се чини да овај члан није подесан нарочито за то што се овде не узима да је већина на овој страни где је председник. За што то није узето молно бих да ми се каже.

Извештај Д. Илићановић — Одбор кад је овакву редакцију усвојио имао је на уму оно правно правило, да у сумњи увек тумачење бива у корист оптуженога. За то је и усвојена оваква редакција.

Максим Сретеновић — Не бих био за то, да ово дајемо министру него држим да би то требало учинити држави и

њеним министрима, и да при равној подели гласова, то буде против оптуженог министра.

Потпредседник — Пошто нико више не тражи реч, то објављујем да је претрес свршен. С тога стављам на гласање: Ко је за то да се прими нека седи, ко је противан нека устане. (Већина седи).

Објављујем да је Скупштина усвојила чл. 39.

Извештај прочита члан 40.

Потпредседник — Прима ли Скупштина чл. 40? (Прима).

Извештај прочита члан 41.

Потпредседник — Прима ли Скупштина чл. 41? (Прима).

Извештај прочита члан 42.

Потпредседник — Прима ли Скупштина чл. 42? (Прима).

Извештај прочита члан 43.

Потпредседник — Прима ли Скупштина чл. 43? (Прима).

Извештај прочита члан 44.

Потпредседник — Прима ли Скупштина чл. 44? (Прима).

Председник министарског Савета — У овај члан треба додати и то, да стари закон престаје.

Извештај Д. Илићановић — Додаће се и то.

Потпредседник — Са овим је свршено прво читање закона о министарској одговорности. Друго може бити тек после 5 дана, а Скупштина ће одредити кад ће се ставити на дневни ред.

Сад је на реду извештај одбора за молбе и жалбе о решеним молбама и жалбама. Молим г. извештајца да заузме своје место.

Извештај Мих. Ристић чита:

Милан Јовановић и још девет сељана из Прилица и Лопаше моле, да им се исплате реквизиционе признанице.

Цветин Чонтечић из Лознице жали се, што му Управа дувана ништа није платила за предатих 259 кила дувана.

Никола Ђорђевић из Врањске Бање моли да Народна Скупштина реши: да му се поврате 13 и по хектара земље под шумом, што му је држава одузела.

Никодије Ранђеловић, тежак из Ставалаца среза нишавског окр. пиротског, жали се на неправедно премеравање земљишта и разрез порезе и моли Народну Скупштину, да му одреди државног земљомера те да му земљу премери.

Тодор Петровић, служитељ болнице за душевне болести моли, да му се врати 65 динара, што му је одбијено од плате за време рата.

Антоније Ракић из Седлара ср. подгорски окр. ваљевски моли да му се имаће премери и класификује.

Љубомир Шићовић из Ђулиновца у округу рудничком жали се против општинске власти, што од њега тражи порезу за умрлог оца његовог.

Атанасије Карадић чиновник у пензији, моли да се реши по његовој ранијој жалби против Управе Фондова и да му се такође по ранијој молби повиси пензија.

Трифун Илић и још 80 сељана села Криваче срез голубачки округ пожаревачки моле, да им се правичније оцени земља и разреже пореза.

Решење: Све ове молбе и жалбе које сам прочитао упућују се појединим министрима.

Риста Поповић — Ова молба Трифуна Илића и осталих, није овде саопштена онако како у ствари стоји. Она је мени позната и молници не траже да се земљиште премери и класифицира него нешто са свим друго.

Потпредседник — Кад ко од посланика тражи да се молба прочита, она се може читати. Можемо и ову молбу прочитати.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)